

Till
Försvarsdepartementet
111 52 Stockholm

e-post:
fo.remissvar@regeringskansliet.se

kopia:
christina.siwring@regeringskansliet.se

Alvik, 20 mars 2024

Yttrande

Över "Ds 2024:2 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater"

Diarienummer: Fö2024/00152

Sveriges kristna råd är en kristen paraplyorganisation med 27 medlemskyrkor och 3 observatörer. I dessa ryms bredden av olika kristna traditioner i vårt land. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige liksom runt om i världen engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter, med syfte att bidra till fred och försoning.

Försvars- och säkerhetspolitiska frågor är komplexa. Det finns ingen samsyn bland kyrkorna i Sverige gällande Försvarsmaktens verksamhet generellt eller de senaste årens säkerhetspolitiska processer som berör det aktuella försvarsavtalet.

Däremot har kyrkorna i Sverige, tillsammans med företrädare för trossamfund och andra aktörer världen över, vid upprepade tillfällen tagit ställning mot såväl användningen som innehavet av kärnvapen. Det är med bakgrund i detta ställningstagande som Sveriges kristna råd vill lämna ett spontant yttrande.

Sammanfattning

Sveriges kristna råd

- *efterlyser en tydlig reservation mot kärnvapen på svensk mark i DCA-avtalet*
- *uppmärksammar regeringen att med kraft arbeta för nedrustning och icke-spridning av och en värld fri från kärnvapen*

Yttrande

En reservation mot kärnvapen

Försvarsavtalets art 1.2 medger att ”all verksamhet som omfattas av detta avtal ska bedrivas med full respekt för Sveriges suveränitet, lagstiftning och internationella rättsliga förpliktelser, inklusive vad gäller lagring av vissa typer av vapen på svenskt territorium.” Varken avtalet eller den remitterade promemorian tydliggör en reservation mot kärnvapen på svensk mark. I stället hänvisas till betänkanden gjorda inom ramen för Sveriges Natoansökan, enligt vilka det ”inte finns skäl att ha kärnvapen och permanenta baser i Sverige i fredstid.”

Kyrkor i Sverige och världen över har upprepade gånger uttryckt övertygelsen att en säkerhetsordning som bygger på rädsla och avskräckning inte är hållbar.¹ Religiösa företrädare har tillsammans med många civilsamhällesaktörer och länder, där Sverige länge räknades som bland de främre, verkat för nedrustning och ickespridning av kärnvapen.

Utgångspunkten är alltså att det finns *uppenbara skäl att motsäga sig kärnvapen*, i stället för att – som promemorian gör – konstatera *avsaknaden av skäl att bejaka kärnvapen*. Skillnaden mellan promemorians utgångspunkt och kyrkornas syn på kärnvapen framkommer också i hänvisningen till utrikesutskottets betänkande (2022/23:UU16, s.9), som menar att ”[k]ärnvapenkapaciteten har som grundläggande syfte att verka avskräckande och därigenom bevara freden.”

Äkta fred kan inte bygga på rädsla och avskräckning. Kärnvapnens enorma potential till storskalig och långvarig förstörelse av liv i alla dess former gör avskaffandet av kärnvapen till ett moraliskt imperativ. Vi är medvetna om att även NATO har uttryckt sig vilja bidra till förutsättningarna till nedrustning av kärnvapen² och menar att en tydlig reservation mot kärnvapen i DCA-avtalet skulle stödja detta syfte, om än som en symbolisk handling.

Sverige har upprepade gånger betonat sin vilja att fortsätta verka för nedrustning också inom ramen för de nya försvarssamarbetena. Vi vill uttrycka vårt helhjärtade stöd till regeringen att leva upp till detta viktiga ansvar, och uppmanar regeringen att återuppta sitt arbete för nedrustning och med kraft verka för icke-spridning av och en värld fri från kärnvapen.

---

¹ Se exempelvis Påve Franciskus encyklika ”Fratelli tutti”, punkt 262, eller ”Joint Interfaith Statement on the Entry into Force of the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons” som Sveriges kristna råd [signerade](#)

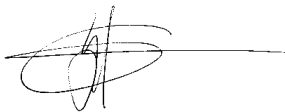
² NATO, Strategic concept 2022, s.1

Tilläggskommentar gällande artikel 12

Genom avtalets artikel 12 lyder (något förenklat uttryckt) militära liksom civila amerikanska styrkor under amerikansk lag under sin vistelse i Sverige. Svensk och amerikansk lag på federal och delstatsnivå skiljer sig åt gällande både brottskatalog (se exempelvis sexköpslagen och samtyckeslagen) och straffskala, vilket väcker frågor om förutsägbarhet och rättssäkerhet främst för potentiella brottsoffer, men även potentiella förövare, vars ärende på svensk mark döms enligt amerikansk rätt.

Vi är medvetna om att ett sådant avsägande av domsrätt inte är ovanligt i DCA-avtal. Vi vill samtidigt påpeka att vi ser en risk för att avsägningen av domsrätt kan försvaga det jämförelsevist starka skyddet som svensk lagstiftning ger gällande inte minst sexualbrott.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare, telefon: 08-453 68 01

Handläggare: **Benjamin Ulbricht**, telefon: 08-453 68 08